

REGULAMIN
**wpisu do ksiąg bydła hodowlanego rasy polskiej czerwonej obowiązujący
od 1 stycznia 2017 r.**

Regulamin został opracowany na podstawie Ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (Dz. U. Nr 133, poz. 921, z późniejszymi zmianami).

Regulamin obejmuje:

- § 1. Informacje wstępne dotyczące ksiąg bydła hodowlanego rasy polskiej czerwonej.
- § 2. Ogólne zasady prowadzenia ksiąg bydła hodowlanego rasy polskiej czerwonej .
- § 3. Zasady wpisu samic rasy polskiej czerwonej do ksiąg hodowlanych.
- § 4. Zasady wpisu buhajów rasy polskiej czerwonej do ksiąg hodowlanych.
- § 5. Tryb wpisywania samic rasy polskiej czerwonej do ksiąg hodowlanych.
- § 6. Tryb wpisywania buhajów rasy polskiej czerwonej do ksiąg hodowlanych.

§ 1

Informacje wstępne dotyczące ksiąg bydła hodowlanego rasy polskiej czerwonej.

1. Księgi bydła hodowlanego rasy polskiej czerwonej prowadzi się w celu ewidencjonowania pochodzenia oraz informacji o wartości użytkowej i hodowlanej bydła tej rasy stanowiących podstawę do prowadzenia pracy hodowlanej.
2. Księgi prowadzone są przez Polską Federację Hodowców Bydła i Producentów Mleka zwaną dalej PFHBiPM na podstawie zasad podanych w niniejszym regulaminie.
3. Ilekroć mowa o księgach w rozumieniu niniejszego regulaminu, oznacza to księgę bydła hodowlanego rasy polskiej czerwonej prowadzoną zgodnie z niniejszym regulaminem od 1 stycznia 2017r.
4. Ilekroć mowa o dotychczasowych księgach w rozumieniu niniejszego regulaminu, oznacza to księgę bydła hodowlanego rasy polskiej czerwonej prowadzoną zgodnie z regulaminem wpisu do ksiąg bydła ras mlecznych obowiązującym do 31.12.2016 r.
5. Wpisu bydła hodowlanego do księgi dokonuje osoba posiadająca uprawnienia nadane przez PFHBiPM.
6. PFHBiPM jest odpowiedzialna za prowadzenie szkoleń krajowych i zagranicznych oraz weryfikację uprawnień nadanych osobom dokonującym wpisu bydła hodowlanego do ksiąg i prowadzącym księgi.
7. Za prawidłowość dokonania wpisu bydła do księgi i prowadzenie dokumentacji hodowlanej księgi odpowiada PFHBiPM.
8. Księgi cieliczek, krów i buhajów hodowlanych prowadzone są w formie elektronicznej na podstawie informacji źródłowych stwierdzających pochodzenie zwierząt oraz ich wartość

użytkową lub hodowlaną zawartych w systemie teleinformatycznym SYMLEK prowadzonym przez PFHBiPM.

9. Na wniosek hodowcy lub posiadacza zwierząt wydawane są zaświadczenia potwierdzające wpis zwierząt do ksiąg hodowlanych.
10. Bydło hodowlane musi być oznakowane zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (Dz. U. Nr 133, poz. 921, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. z 2015 poz.1172 z późn. zm.)

§ 2

Ogólne zasady prowadzenia ksiąg bydła hodowlanego rasy polskiej czerwonej

1. Do księgi rasy polskiej czerwonej wpisuje się bydło czerwone pochodzenia krajowego oraz potomstwo pochodzące z kojarzenia czerwonego bydła krajowego z europejskim bydłem czerwonym, z wyłączeniem bydła norweskiego czerwonego i szwedzkiego czerwonego.
2. Księga zwierząt hodowlanych prowadzona jest odrębnie dla samic i samców.
3. Dla cieliczek i krów prowadzone są dwie sekcje zwane częściami księgi: część wstępna księgi (symbol W) i część główna księgi (symbol G). Dla buhajów rasy polskiej czerwonej prowadzona jest tylko jedna sekcja-część główna księgi.
4. Księga bydła hodowlanego rasy polskiej czerwonej dla cieliczek i krów prowadzona będzie w dwóch klasach:
  - klasa bydła polskiego czerwonego użytkowanego w kierunku mięsno-mlecznym (sekcje: W i G),
  - klasa bydła polskiego czerwonego użytkowanego w kierunku mięsnym (sekcje: Wm i Gm).O wpisie do odpowiedniej klasy księgi decydować będzie kierunek użytkowania zwierząt płci żeńskiej.
5. W części głównej księgi dla krów w klasie bydła polskiego czerwonego użytkowanego w kierunku mięsno- mlecznym prowadzony jest rozdział Elita (symbol E).

Kandydatki do wpisu do rozdziału Elita wybierane są spośród krów, które uzyskały oszacowany po raz pierwszy indeks wartości hodowlanej na poziomie ustalonym przez PFHBiPM. Do rozdziału Elita wpisywane są krowy, które w I, II lub III laktacji uzyskały co najmniej dobrą ocenę ogólną typu i budowy, w tym co najmniej dobrą ocenę wymienia. Oceny pokroju krowy pierwiastki wpisywanej do rozdziału Elita dokonuje klasyfikator pokroju między 15 a 300 dniem po wycieleniu, a krów w II lub III laktacji selekcjoner w trakcie laktacji od 15 dnia po wycieleniu.
6. Oceny typu i budowy dla krów z klasy bydła polskiego czerwonego użytkowanego w kierunku mięsno-mlecznym dokonuje się wg regulaminu oceny typu i budowy bydła rasy polskiej

czerwonej. Ocena pierwiastek dokonywana jest pomiędzy 15 a 300 dniem laktacji. Oceny typu i budowy dokonuje się także w trakcie wyboru kandydatek na matki buhajów.

8. Jeżeli wynik polimorfizmu markerów DNA lub analiz grup krwi zwierzęcia wykluczy pochodzenie po ojcu, matce lub parze rodziców, następuje skreślenie lub sprostowanie sprostowanie pochodzenia tego zwierzęcia po ojcu, matce lub parze rodziców w obowiązującej dokumentacji hodowlanej.
9. Sprostowanie pochodzenia zwierzęcia przez wpisanie w dokumentach hodowlanych właściwego ojca, matki lub pary rodziców musi być potwierdzone wcześniej przeprowadzoną identyfikacją za pomocą wyniku badania polimorfizmu markerów DNA lub wyniku badania grup krwi. Skreślenie lub sprostowanie pochodzenia zwierzęcia może być powodem korekty wpisu do odpowiedniej części księgi.
10. Potomstwo samicy spełniającej warunki wpisu, która ubyła przed dokonaniem wpisu, może być wpisane do części głównej księgi, jeżeli ojciec i dziadkowie potomstwa są wpisani do ksiąg.
11. Szczegółowy tryb postępowania przy wpisie zwierząt do ksiąg został określony w procedurach opracowanych przez prowadzącego księgę.

§ 3

Zasady wpisu samic do ksiąg bydła hodowlanego rasy polskiej czerwonej.

I Zasady wpisu cieliczek rasy polskiej czerwonej.

A Klasa bydła rasy polskiej czerwonej użytkowanego w kierunku mięsno-mlecznym.

1. Do księgi hodowlanej wpisuje się cieliczki urodzone od 1 stycznia 2017 r. w stadach poddanych ocenie wartości użytkowej w zakresie cech produkcji mleka.
2. Cieliczki przy wpisie do księgi muszą spełniać następujące warunki:

Część Wstępna Księgi (W) :

- 1) posiada znane pochodzenie po matce i odpowiada standardowi hodowlanemu.
- 2) przy znanym pochodzeniu posiada udział min. 75 % genotypu rasy polskiej czerwonej.

Część Główna Księgi (G):

- 1) posiada dwa pokolenia przodków wpisanych do księgi bydła rasy polskiej czerwonej, dotychczasowej księgi dla rasy polskiej czerwonej lub pochodzi z kojarzenia z europejskim bydlęciem czerwonym, z wyłączeniem bydła norweskiego czerwonego i szwedzkiego czerwonego,
- 2) posiada udział min. 93,75 % genotypu bydła rasy polskiej czerwonej lub pochodzi z kojarzenia z europejskim bydlęciem czerwonym, z wyłączeniem bydła norweskiego czerwonego i szwedzkiego czerwonego

B. Klasa bydła rasy polskiej czerwonej użytkowanego w kierunku mięsnym.

1. Do księgi hodowlanej wpisuje się cieliczki urodzone od 1 stycznia 2017 r. w stadach poddanych ocenie wartości użytkowej w zakresie produkcji mięsa.

2. Cieliczki przy wpisie do księgi muszą spełniać następujące warunki:

Część Wstępna Księgi (Wm):

- 1) posiada znane pochodzenie po matce i odpowiada standardowi hodowlanemu.
- 2) przy znanym pochodzeniu posiada udział min. 75 % genotypu rasy polskiej czerwonej.

Część Główna Księgi (Gm):

- 1) posiada dwa pokolenia przodków wpisanych do księgi bydła rasy polskiej czerwonej, dotychczasowej księgi dla rasy polskiej czerwonej lub pochodzi z kojarzenia z europejskim bydlęciem czerwonym, z wyłączeniem bydła norweskiego czerwonego i szwedzkiego czerwonego,
- 2) posiada udział min. 93,75% genotypu rasy polskiej czerwonej lub pochodzi z kojarzenia z europejskim bydlęciem czerwonym, z wyłączeniem bydła norweskiego czerwonego i szwedzkiego czerwonego.

II Zasady wpisu krów rasy polskiej czerwonej.

A. Klasa bydła polskiego czerwonego użytkowanego w kierunku mięsno-mlecznym.

1. Krowy wpisywane do księgi hodowlanej muszą być poddane ocenie wartości użytkowej ocenie wartości użytkowej w zakresie cech produkcji mleka.
2. Krowy można wpisywać do księgi hodowlanej od momentu zarejestrowania ich w systemie informatycznym SYMLEK.
3. Krowy przy wpisie do księgi muszą spełniać następujące warunki:

Część Wstępna Księgi (W):

- 1) odpowiada standardowi hodowlanemu (w przypadku zwierząt bez pochodzenia),
- 2) przy znanym pochodzeniu posiada udział min. 75 % genotypu rasy polskiej czerwonej .

Część Główna Księgi (G):

- 1) posiada dwa pokolenia przodków wpisanych do księgi bydła rasy polskiej czerwonej, dotychczasowej księgi dla rasy polskiej czerwonej lub pochodzi z kojarzenia z europejskim bydlęciem czerwonym, z wyłączeniem bydła norweskiego czerwonego i szwedzkiego czerwonego,
- 2) posiada udział min. 93,75 genotypu rasy polskiej czerwonej lub pochodzi z kojarzenia z europejskim bydlęciem czerwonym, z wyłączeniem bydła norweskiego czerwonego i szwedzkiego czerwonego.

Rozdział Elita (E) części głównej księgi:

Do rozdziału Elita części głównej księgi może zostać wpisana krowa która:

- została wpisana do Części Głównej Księgi
  - została oceniona w trakcie I laktacji uzyskując minimum 80 punktów oceny ogólnej, w tym 80 punktów za wymię,
- lub

została oceniona w II lub III laktacji przez upoważnionego selekcionera uzyskując minimum 80 punktów oceny ogólnej, oraz minimum 80 punktów za wymię,
-posiada indeks hodowlany równy lub wyższy od poziomu wyznaczonego przez prowadzącego księgę.

B. Klasa bydła rasy polskiej czerwonej użytkowanego w kierunku mięsnym.

1. Krowy wpisywane do księgi hodowlanej muszą być poddane ocenie wartości użytkowej w zakresie cech produkcji mięsa.
2. Krowy można wpisywać do księgi hodowlanej od momentu zarejestrowania ich w systemie informatycznym SYMLEK.
3. Krowy przy wpisie do księgi muszą spełniać następujące warunki:

Część Wstępna Księgi (Wm):

- 1) odpowiada standardowi hodowlanemu (w przypadku zwierząt bez pochodzenia),
- 2) przy znanym pochodzeniu posiada udział min. 75 % genotypu rasy polskiej czerwonej.

Część Główna Księgi (Gm):

- 1) posiada dwa pokolenia przodków wpisanych do księgi bydła rasy polskiej czerwonej, dotychczasowej księgi dla rasy polskiej czerwonej lub pochodzi z kojarzenia z europejskim bydłem czerwonym, z wyłączeniem bydła norweskiego czerwonego i szwedzkiego czerwonego,
- 2) posiada udział min. 93,75 genotypu rasy polskiej czerwonej lub pochodzi z kojarzenia z europejskim bydłem czerwonym, z wyłączeniem bydła norweskiego czerwonego i szwedzkiego czerwonego.

§ 4

Zasady wpisu buhajów rasy polskiej czerwonej do ksiąg hodowlanych.

1. Do księgi hodowlanej wpisywane są buhaje, których pochodzenie zostało potwierdzone badaniem grup krwi lub wynikiem badania polimorfizmu markerów DNA i które zostały zakwalifikowane do hodowli przez prowadzącego księgę.
2. Buhaje przy wpisie do księgi muszą spełniać następujące warunki:

Część Główna Księgi (G):

- 1) posiada dwa pokolenia przodków wpisanych do księgi bydła rasy polskiej czerwonej, dotychczasowej księgi dla rasy polskiej czerwonej lub pochodzi z kojarzenia z europejskim bydłem czerwonym, z wyłączeniem bydła norweskiego czerwonego i szwedzkiego czerwonego
- 2) posiada udział min. 93,75 genotypu rasy polskiej czerwonej lub pochodzi z kojarzenia z europejskim bydłem czerwonym, z wyłączeniem bydła norweskiego czerwonego i szwedzkiego czerwonego.
- 3) uzyskał wynik oceny ogólnej typu i budowy - min. 75 punkty

§ 5

Tryb wpisywania samic do ksiąg bydła hodowlanego rasy polskiej czerwonej

I Tryb wpisywania cieliczek rasy polskiej czerwonej do ksiąg hodowlanych.

1. Typowanie cieliczek do wpisu do księgi jest przeprowadzane na podstawie informacji rodowodowych zawartych w systemie teleinformatycznym SYMLEK, w którym prowadzone są księgi.
2. Po urodzeniu się cieliczki i zweryfikowaniu jej pochodzenia po ojcu w systemie teleinformatycznym SYMLEK sygnalizowane jest spełnienie wstępnych wymogów wpisu do odpowiedniego rozdziału i klasy księgi rasy polskiej czerwonej.
3. Jednostka prowadząca dokumentację hodowlaną ksiąg rejestruje wpis cieliczki do księgi w rozdziale systemu teleinformatycznego.
4. Na wniosek hodowcy/posiadacza cieliczki wystawiane jest zaświadczenie potwierdzające dokonanie wpisu cieliczki do odpowiedniej klasy księgi bydła rasy polskiej czerwonej.

II Tryb wpisywania krów rasy polskiej czerwonej do ksiąg hodowlanych.

1. Typowanie krów do wpisu do księgi jest przeprowadzane na podstawie informacji rodowodowych zawartych w systemie teleinformatycznym SYMLEK, w którym prowadzone są księgi.
2. Po zarejestrowaniu krowy i zweryfikowaniu jej pochodzenia po ojcu w systemie teleinformatycznym SYMLEK sygnalizowane jest spełnienie wstępnych wymogów wpisu do księgi bydła rasy polskiej czerwonej.
3. Jednostka prowadząca dokumentację hodowlaną księgi rejestruje wpis krowy do klasy księgi wynikającej z użytkowości krowy.
4. Hodowca może zdecydować o zmianie kierunku użytkowania krowy z mięsno-mlecznego na mięsny w trakcie pierwszej lub kolejnej laktacji poprzez przeniesienie jej do stada, w którym prowadzona jest ocena wartości użytkowej w zakresie cech produkcji mięsa. Wówczas ta krowa zostanie przeniesiona do klasy księgi bydła rasy polskiej czerwonej użytkowanego w kierunku mięsnym.
5. Jałowice wpisane do klasy bydła rasy polskiej czerwonej o mięsnym kierunku użytkowania mogą być wpisane do klasy bydła rasy polskiej czerwonej użytkowanego w kierunku mięsno-mlecznym po pierwszym wycieleniu, jeżeli hodowca podejmie decyzję o zmianie kierunku użytkowania przez przeniesienie jej do stada, w którym prowadzona jest ocena wartości użytkowej w zakresie cech produkcji mleka.
6. Na wniosek hodowcy, posiadacza krowy użytkowanej w kierunku mięsnym osoba upoważniona przez Dyrektora PFHBiPM może podjąć decyzję o przeniesieniu krowy z klasy księgi bydła polskiej czerwonej o mięsnym kierunku użytkowania do klasy księgi o mięsno-mlecznym kierunku użytkowania w II i wyższych laktacjach. Po otrzymaniu pozytywnej decyzji krowa ta zostanie

wprowadzona do stada, w którym prowadzona jest ocena wartości użytkowej w zakresie cech produkcji mleka.

7. Na wniosek hodowcy/posiadacza krowy wydawane jest zaświadczenie potwierdzające dokonanie wpisu krowy odpowiedniej klasy księgi bydła rasy polskiej czerwonej.

§ 6

Tryb wpisywania buhajów rasy polskiej czerwonej do ksiąg hodowlanych.

1. Wpisu buhaja do księgi dokonuje się na wniosek jego hodowcy/posiadacza. Wpisu dokonuje się pomiędzy 10 a 18 miesiącem życia buhaja. W przypadku zgłoszenia buhaja w innym terminie decyzję o przyjęciu zgłoszenia podejmuje osoba upoważniona przez Dyrektora PFHBiPM.
2. Wpisu buhaja do księgi dokonuje osoba uprawniona do wpisywania bydła rasy polskiej czerwonej do księgi, która jest zobowiązana do:
  - 1) dokonania przeglądu buhajka oraz sporządzenia protokołu z przeglądu buhajka,
  - 2) pobrania tkanki biologicznej w celu potwierdzenia pochodzenia,
  - 3) sporządzenia protokołu z kwalifikacji buhajka po otrzymaniu potwierdzenia pochodzenia buhajka z laboratorium wyznaczonego przez podmiot prowadzący księgę, do przeprowadzenia takich badań,
  - 4) dokonania oceny typu i budowy zgodnie z regulaminem oceny typu i budowy bydła rasy polskiej czerwonej
  - 5) przekazania hodowcy lub posiadaczowi buhaja:
    - a) protokołu z przeglądu buhajka,
    - b) protokołu z kwalifikacji buhajka,
    - c) potwierdzenia pochodzenia na podstawie wyniku badania polimorfizmu markerów DNA lub wyniku badania grup krwi,
  - 6) wystawienia na wniosek hodowcy/posiadacza buhaja zaświadczenia potwierdzającego wpis buhaja do księgi bydła rasy polskiej czerwonej.
3. Jeżeli buhaj nie spełnia wymogów wpisu do księgi, osoba uprawniona do wpisywania bydła do ksiąg odnotowuje powód odmowy wpisu w systemie teleinformatycznym SYMLEK i pisemnie informuje hodowcę lub właściciela buhaja.
4. Jednostka prowadząca dokumentację hodowlaną księgi rejestruje wpis buhaja do księgi w systemie teleinformatycznym SYMLEK.